

COMMISSIE VAN EERSTE AANLEG VOOR DE ERKENNING
EN DE BESCHERMING VAN DE TITEL VAN
BEROEPSJOURNALIST

Verslag van de activiteiten in 2018

Historiek

De commissie begon het jaar met één plaatsvervangend lid minder ingevolge het vrijwillig ontslag van de heer Bert Geenen die bij Koninklijk Besluit van 2 mei 2017 (BS van 15 mei 2017) was benoemd op voordracht van Belgian News Media.

De commissie werd diep getroffen door het onverwacht overlijden van de heer Frans Rombouts die bij Koninklijk Besluit van 2 mei 2017 (BS van 15 mei 2017) als plaatsvervangend lid was benoemd op voordracht van de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België.

Aan het eind van de laatste vergadering van het jaar, donderdag 20 december 2018, heeft de heer Raymond De Craecker zijn ontslag aangeboden als voorzitter en als lid van de commissie. Hij was bij Koninklijk Besluit van 2 mei 2017 (BS van 15 mei 2017) benoemd als gewoon lid op voordracht van Belgian News Media.

In de opvolging van deze leden zal in de loop van volgend jaar worden voorzien.

(Voor de voorgaande jaren verwijzen we naar onze verslagen van 18 mei 2000, 10 mei 2001, 25 april 2002, 26 mei 2003, 24 mei 2004, 9 mei 2005, 3 april 2006, 29 mei 2007, 13 mei 2008, 30 maart 2009, 25 maart 2010, 13 april 2011, 24 april 2012, 23 april 2013, 16 april 2014, 30 april 2015, 17 mei 2016, 20 april 2017 en 2 mei 2018.)

Activiteiten

De Nederlandstalige kamer van de Erkenningscommissie vergaderde in 2018 12 keer, daarbij **één bijzondere vergadering** op 15 maart 2018. Buiten de nieuwe aanvragen tot erkenning behandelde de commissie nog een dertigtal aanvragen tot verlenging van de erkenning en hernieuwing van de perskaart. Zoals in vorig verslag reeds gemeld, begon de omvangrijke vijfjaarlijkse hernieuwingsronde in het voorjaar 2016. De nieuwe persdocumenten zijn geldig voor de periode 2017-2021.

● **Bijzondere vergadering**

Tijdens de bijzondere vergadering van 15 maart 2018 evalueerde de commissie haar werking en besprak zij verscheidene problematische onderwerpen die bij de beoordeling van de aanvragen tot erkenning geregeld opduiken. In sommige gevallen werden daarover eerder al afspraken gemaakt en leidraden geformuleerd. De mogelijke lancering van een nieuw elektronisch platform werd bekeken.

Er vond in de namiddag ook een overleg plaats met de voorzitter en leden van de Commissie van Beroep over de actuele toepassing van de inmiddels 55 jaar oude wet van 30 december 1963.

- Elektronisch platform

Voor de hernieuwing van de persdocumenten heeft de commissie in 2016 een elektronisch platform gebruikt. Het ligt in de bedoeling volgend jaar te starten met een dergelijk platform voor de nieuwe aanvragen tot erkenning. Alleszins vóór het lanceren van dat platform zal de commissie een algemene toelichting opstellen. De tekst zal als preambule op de CEBJ-website worden gepubliceerd.

- Hoofdberoep en bezoldiging

Bij de beoordeling of de journalistiek al dan niet het hoofdberoep is van een kandidaat heeft de commissie duidelijker willen stellen dat naast de inkomsten ook het element tijdsbesteding een rol speelt.

Het besluit luidt:

De commissie is van oordeel dat in de leidraad en bijgevolg ook in de communicatie van de CEBJ, o.a. via haar website, de voorwaarde inzake de bepaling ‘hoofdberoep’ nauwkeuriger dient omschreven. Het inkomen uit het journalistieke werk blijft belangrijk maar tevens moet worden verwezen naar tijdsbesteding en belangstelling van de kandidaat. Er zal over gewaakt worden dat de definitie geen aanleiding kan geven tot misverstanden en de erkenning wel degelijk gereserveerd blijft voor wie het grootste deel van zijn of haar beroepswerkzaamheid aan de journalistiek besteedt en voor wie de journalistiek het gewone beroep met volledige dagtaak is.

De verwijzing naar het minimuminkomen, zoals voorzien in de leidraad van 2007, blijft behouden. (...)

Tijdens haar zitting van 29 maart 2018 vervulde de commissie haar besluit als volgt: *In de leidraad wordt de tekst: “de commissie beschouwt als hoofdberoep, het beroep dat de helft of meer van de inkomsten van de kandidaat oplevert”, vervangen door:*

“De kandidaat toont met bewijsstukken aan dat de journalistieke activiteiten zijn/haar hoofdberoep uitmaken, bijvoorbeeld aan de hand van een arbeidscontract of facturen die aantonen dat journalistieke activiteiten meer dan de helft van de inkomsten opleveren.”

- Algemene berichtgeving/onderzoeksjournalistiek

Het begrip “algemene berichtgeving” kwam reeds herhaaldelijk aan bod tijdens de evaluatievergaderingen van de erkenningscommissie. De wetgever heeft uitdrukkelijk twee voorwaarden gesteld om te kunnen spreken van “algemene berichtgeving”. Enerzijds moet het gaan om artikels of nieuwsuitzendingen over het actualiteitsgebeuren in ‘t algemeen, anderzijds moeten zij zich richten tot lezers, luisteraars, kijkers in ‘t algemeen. De commissie heeft in deze context ook aandacht voor onderzoeksjournalisten.

Het besluit luidt:

(...) Ook reportages die op langere termijn worden gerealiseerd en voor zover ze onderwerpen in de actualiteit behandelen, (kunnen) worden beschouwd als uitzendingen of publicaties voor algemene berichtgeving als ze zich richten tot de lezers, de luisteraars en de toeschouwers in 't algemeen.

Journalisten die zich hoofdzakelijk bezighouden met onderzoeksjournalistiek over actuele onderwerpen, komen in aanmerking voor erkenning, afgezien van de drager van de boodschap. Publicaties in boekvorm worden bijgevolg niet uitgesloten.

Geësceneerde informatie wordt niet beschouwd als algemene berichtgeving evenmin als informatie, die wordt verspreid in programma's waar de klemtoon ligt op entertainment.

● **Gewone maandelijks vergaderingen**

De **gewone maandelijks vergaderingen** duurden telkens vier tot vijf uur. Tijdens die vergaderingen

- werden 342 agendapunten behandeld.
- Er kwamen 119 nieuwe aanvragen tot erkenning als beroepsjournalist binnen. 14 dossiers 'in beraad' werden overgenomen van vorige jaren.
- 13 kandidaten werden opgeroepen om de commissie bijkomende inlichtingen te verstrekken en hun kandidatuur te verdedigen.
- 110 journalisten werden erkend.
- In 4 gevallen werd het dossier in beraad gehouden of de erkenning uitgesteld.
- Om de dossiers van de kandidaten doeltreffender te kunnen afhandelen, hanteert de commissie sinds 2010 een verjaringstermijn van zes maanden voor onvolledige aanvragen of voor dossiers met vragen, indien de kandidaten niet reageren op oproepen van de commissie om de dossiers aan te vullen of te verduidelijken. Deze procedure werd in 10 gevallen toegepast.
- 26 kandidaten kregen van de commissie schriftelijk uitleg waarom zij niet in aanmerking kwamen voor de titel van beroepsjournalist. Deze schriftelijke procedure verhindert niet dat de betrokkenen steeds kunnen vragen gehoord te worden volgens de bepalingen van het KB van 16 oktober 1991.
- Er werden 5 kandidaten afgewezen.
- Er werden 4 nieuwe T-kaarten (doorgangsbewijs voor technici, die bijstand verlenen aan beroepsjournalisten) toegekend.

● **Hernieuwing van de persdocumenten**

Late reacties op de in het voorjaar van 2016 opgestarte hernieuwingsronde voor de periode 2017-2021 waren er ook nog. In dat kader zagen 29 journalisten hun erkenning verlengd. 31 journalisten deden afstand van hun erkenning. Dat gebeurde meestal als reactie op een brief van de commissie.

Tot slot moet nog worden vermeld dat 14 journalisten, die om uiteenlopende redenen niet meer waren erkend, weer als beroepsjournalist werden ingeschreven. Dat gebeurde op hun verzoek en vanzelfsprekend na onderzoek door de commissie.

De dossiers inzake verlenging van de erkenning of herintrede in het beroep werden behandeld tijdens de gewone maandelijkse zittingen van de commissie.

Publicaties

Zoals steeds publiceerde de Erkenningscommissie haar jaarverslag.

Telkens wanneer nodig, werd de website van de Nederlandstalige kamer van de Erkenningscommissie geactualiseerd.

Er waren geen andere eigen publicaties.

Namens de Nederlandstalige kamer van de Commissie van Eerste Aanleg voor de Erkenning en de Bescherming van de Titel van Beroepsjournalist,

Raymond De Craecker

voorzitter

25 februari 2019